

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Αναθεώρηση των διατάξεων περί κυρώσεων του Ν.Δ. 136/46 «περί Αγορανομικού Κώδικα» και άλλες διατάξεις

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νσχ τροποποιούνται άρθρα του ν.δ. 136/1946 (ΦΕΚ Α' 298) «Περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του από 10/11.5.1946 ν.δ. "περί Αγορανομικού Κώδικος"» (στο εξής Κώδικας) και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία επιβολής, είσπραξης και απόδοσης των σχετικών διοικητικών προστίμων.

Το Νσχ αποτελείται από δέκα πέντε άρθρα. Με τις διατάξεις του πρώτου άρθρου αντικαθίστανται οι ποινικές κυρώσεις, που προβλέπονται σήμερα για ορισμένες αγορανομικές παραβάσεις, με διοικητικές, και συγκεκριμένως με την επιβολή διοικητικού προστίμου. Το άρθρο 2 εισάγει τη σωρευτική επιβολή διοικητικού προστίμου και ποινικής κύρωσης, η οποία ισχύει ήδη για τις παραβάσεις του Κώδικα. Ρυθμίζονται επίσης ζητήματα του φορέα και της διαδικασίας επιβολής των διοικητικών προστίμων (άρθρα 3 και 4). Με το άρθρο 5 εξειδικεύεται η υποχρέωση της Διοίκησης για αιτιολόγηση και κοινοποίηση των αποφάσεων εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών (άρθρο 17 ΚΔΔ/σίας, ν. 2690/1999, ΣτΕ 3897/2004), ενώ τα άρθρα 6 και 7 αναφέρονται στον τρόπο αναπροσαρμογής του ύψους των σχετικών διοικητικών προστίμων καθώς και της είσπραξης και του τρόπου απόδοσής τους. Περαιτέρω, ορίζονται: η διαδικασία του διοικητικού και δικαστικού ελέγχου της απόφασης της Διοίκησης περί επιβολής διοικητικού προστίμου (άρθρο 8), οι αρμόδιες υπηρεσίες για τον έλεγχο της εφαρμογής των αγορανομικών διατάξεων (άρθρο 9) και η διαδικασία για τη βεβαίωση του επιβληθέντος διοικητικού προστίμου (άρθρο 10). Με τα τελευταία πέντε άρθρα του παρόντος Νσχ ρυθ-

2

μίζονται ειδικότερα και λεπτομερή ζητήματα για τον τρόπο επιβολής των προστίμων (άρθρο 11), η σώρευση των προβλεπόμενων κυρώσεων του Νοχ με τα ειδικότερα διοικητικά πρόστιμα, τα οποία προβλέπονται σήμερα σε άλλα κανονιστικά κείμενα (άρθρο 12), συνιστάται διοικητική υπηρεσία Τήρησης Μητρώου Κυρώσεων Αγορανομικού Κώδικα (άρθρο 13), ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις (άρθρο 14) και, τέλος, προσδιορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του Νοχ (ακροτελεύτιο άρθρο).

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 4 παρ. 1

Με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 ορίζεται ότι οι αποφάσεις για την επιβολή των διοικητικών προστίμων εκδίδονται μετά από γνώμη που διατυπώνει η αρμόδια Νομαρχιακή Επιτροπή Εμπορίου. Η επιτροπή αυτή ενεργεί εν προκειμένω ως όργανο που διατυπώνει απλή γνώμη, το δε όργανο που αποφασίζει είναι ο Νομάρχης.

Ακολουθώντας, με το δεύτερο εδάφιο της ανωτέρω διάταξης ορίζεται ότι η Επιτροπή Εμπορίου υποχρεούται να καλέσει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο, προκειμένου να δυνηθεί αυτός να εκθέσει τις απόψεις του, τουλάχιστον πέντε εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίασή της. Με τη διάταξη αυτή πραγματώνεται η υποχρέωση της Διοίκησης για την κλήση σε προηγούμενη ακρόαση του διοικουμένου. Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης, το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα του ενδιαφερομένου να διατυπώσει τις απόψεις του πριν από διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του, προβλέπεται από το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος και η άσκησή του ρυθμίζεται από το άρθρο 6 του ΚΔΔ/σίας. Επισημαίνεται επίσης ότι, συμφώνως προς το άρθρο 19 παρ. 2 του ΚΔΔ/σίας, η κοινοποίηση γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, εκτός εάν ειδικές διατάξεις ορίζουν συγκεκριμένη διαδικασία (λ.χ. με δικαστικό επιμελητή). Αυτό σημαίνει ότι, εν προκειμένω, η γνωστοποίηση στον ενδιαφερόμενο μπορεί να γίνει και με συστημένη επιστολή.

2. Επί του άρθρου 8 παρ. 1

Η παρ. 1 του άρθρου 8 ορίζει ότι η απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου οργάνου. Η ενδικοφανής προσφυγή αποτελεί διοικητική προσφυγή και ως τέτοια πραγματώνει το συνταγματικά κατοχυρωμένο (άρθρο 10 του Συντάγματος) δικαίωμα του διοικουμένου να αναφέρεται στις αρχές. Με την προσφυγή αυτή καθίσταται δυνατή η κατ' ουσία επανεξέταση της υπόθεσης, δηλαδή η νέα έρευνα και η διαφορετική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, και το

όργανο, ενώπιον του οποίου ασκείται, μπορεί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την πράξη ή να την τροποποιήσει για λόγους ουσίας. Οι πράξεις που εκδίδονται επί της ενδικοφανούς προσφυγής έχουν πάντα εκτελεστό χαρακτήρα. Με τις πράξεις αυτές δεν επιτρέπεται η χειροτέρευση της θέσης του διοικουμένου που άσκησε την προσφυγή, εκτός εάν άλλως ορίζεται σε ειδικές διατάξεις (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2007, σελ. 269). Επισημαίνεται ότι, εφόσον στην προσβαλλόμενη με την ενδικοφανή προσφυγή πράξη, εν προκειμένω στην απόφαση επιβολής του διοικητικού προστίμου, αναφέρονται σωρευτικώς: α) η προβλεπόμενη από τις ειδικές διατάξεις δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής, β) το αρμόδιο για την κρίση της όργανο, γ) η προθεσμία άσκησής της και δ) οι συνέπειες της παράλειψης άσκησής της, η υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής αποτελεί αναγκαίο όρο για το παραδεκτό της προσφυγής ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου (ΣτΕ 2318/2007, ΣτΕ 2364/2006, ΣτΕ 575/2005, ΣτΕ Ολ 2892/1993). Η προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου ασκείται κατά της πράξης που εκδίδεται επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή της σιωπηρής απόρριψής της (άρθρο 63 ΚΔΔ/μίας, ν. 2717/1999).

3. Επί του άρθρου 8 παρ. 3

Με την παρ. 3 του άρθρου αυτού ορίζεται ότι πράξη του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου ή του Γενικού Γραμματέα περιφέρειας, κατά περίπτωση, περί επιβολής προστίμου υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου «εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών» από την κοινοποίησή της. Επισημαίνεται ότι με τη διάταξη αυτή επέρχεται σύντμηση της γενικής εξηκονθήμερης προθεσμίας που έχει θέσει με το άρθρο 66 ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας για την άσκηση προσφυγής.

4. Επί του άρθρου 8 παρ. 4

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή «Για το παραδεκτό της προσφυγής ενώπιον Δικαστηρίου [...] καταβάλλεται» στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ποσό ίσο με το 20% του εκάστοτε επιβαλλόμενου προστίμου. Δεδομένου ότι η ισχύουσα ρύθμιση ορίζει πως «εάν ασκηθεί προσφυγή [...] βεβαιώνεται» (κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα στη φορολογική δίκη) το οριζόμενο ποσοστό του επιβληθέντος προστίμου, θα μπορούσε ενδεχομένως να διατυπωθεί προβληματισμός σχετικώς με το εάν η προτεινόμενη διάταξη σκοπό έχει να αναγάγει την καταβολή του 20% του προστίμου σε όρο του παραδεκτού της προσφυγής ή απλώς να διατηρήσει την υποχρέωση βεβαίωσης του οικείου ποσού, ώστε η άσκηση της προσφυγής να μην αποτελεί τρόπο αποφυγής των κυρώσεων από παράβαση αγορανομικής διάταξης. Επισημαίνεται πάντως

4

ότι, στην περίπτωση της αναγωγής της καταβολής του 20% του προστίμου σε όρο του παραδεκτού της δίκης, θα πρέπει να γίνεται δεκτό ότι η παροχή με δικαστική απόφαση της αναστολής εκτέλεσης της απόφασης επιβολής του προστίμου δεν οδηγεί σε απαράδεκτο της προσφυγής, σε περίπτωση που δεν έχει καταβληθεί το 20% του προστίμου (βλ. συναφώς, ΕπΑναστΣτΕ 797/2007, ΕπΑναστΣτΕ 112/2006, ΕπΑναστΣτΕ 470/2004, ΕπΑναστΣτΕ 956/2003).

Αθήνα, 28.5.2008

Η εισηγήτρια
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Ειδική Επιστημονική Συνεργάτις

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Ευρωπαϊκών Μελετών
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Επ. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών